

Η εμπειρία του έρωτα στο Άσμα Ασμάτων

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)



[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=87846>]

Με προβληματίζει, λοιπόν, η συσχέτιση “των χυδαίων λέξεων”, “βέβηλων” και “μη ευπρεπών” με τη σαρκική αγάπη. Στο Άσμα Ασμάτων διαφαίνεται η δυνατότητα της σχέσης του Θεού με το ανθρώπινο, αλλά μήπως υποβιβάζεται η ανθρώπινη ερωτική επικοινωνία, όταν δεν αναφερόμαστε στις αναλύσεις μας, στην αγάπη που λαμπρύνει το ανθρώπινο πρόσωπο κατ’ εντολή του Δημιουργού; Μήπως δεν υπάρχουν χυδαίες λέξεις, αλλά μόνο χυδαίοι άνθρωποι;



Ο Χρήστος Γιανναράς, (Χ. Γιανναράς, 1979), στο βιβλίο του “Η Ελευθερία του Ήθους” αναφέρει: “Ο Θεός είναι μόνο ένα οντολογικό γεγονός αγάπης και μια έκχυση αγάπης, ένα “πλήθος χρηστότητας”, μια παραφορά ερωτικής αγαθότητας.” Θα μπορούσε λοιπόν αυτός ο Θεός να θέσει την αγάπη σε καθεστώς νομικών κανόνων; να τη συνδέσει με την ψυχολογική καταπίεση συμπλεγμάτων ενοχής;” Ακόμα και στην νεώτερη λογοτεχνία, όπως γράφει ο Alberto Moravia (A. Moravia, 1965), “εστιάζεται η προσπάθεια αποτίναξης των χριστιανικών ταμπού και τις υποκριτικές απαγορεύσεις της Ηθικής”, γιατί, δυστυχώς πολλοί τομείς της ανθρώπινης ζωής δέχθηκαν τις ισχυρές επιδράσεις των λεγόμενων ηθικιστών, που έκριναν τον άνθρωπο μόνο σχετικά με τη συμπεριφορά του στο ερωτικό κομμάτι της ζωής του, απομονώνοντάς το από την όλη προσωπικότητα του ατόμου.

Ο Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος ακόμα και στο αυτονομημένο ερωτικό πάθος “βλέπει βαθιά την αγαπητική δύναμη του ανθρώπου που μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο μέσα από τη μετάνοια στον άπληστο έρωτα για τον Θεό”. Ο Ιωάννης Ζηζιούλας (Ι. Ζηζιούλας, 1976), γράφει: “Ο έρως και ως ψυχρή ακόμα και χωρίς συναισθηματικήν δέσμευσιν πράξις είναι ένα συγκλονιστικόν μυστήριο της ύπαρξης, υποκρύπτει μιαν τάσιν δι’ ένα βαθύτατον γεγονός κοινωνίας, δια μιαν εκστατικήν υπέρβασιν της ατομικότητας εις την δημιουργίαν.”

Ο Thornton Wilder (Thornton Wilder, 1927), στο μικρό φιλοσοφικό του μυθιστόρημα “Το Γεφύρι του Σαν Λιούις Ρε” αναφέρει: “Υπάρχει μια χώρα ζωντανών και μια

χώρα νεκρών. Η γέφυρα ανάμεσά τους είναι η αγάπη, η μόνη αλήθεια, η μοναδική επιβίωση”.

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ

Θα επικεντρώσω την προσοχή μου στον σχολιασμό της πολύ δυνατής φράσης, που υπάρχει μέσα στο Άσμα Ασμάτων: “Θέσε με σάν σφραγίδα στην καρδιά σου, ως σφραγίδα στο βραχίονά σου, ώστε όχι μόνον να μέ αισθάνεσαι, αλλά και νά μέ βλέπεις. Γιατί ή αγάπη είναι ακαταμάχητος σάν τόν θάνατο καί ή μέχρι ζηλοτυπίας άφοσίωση είναι σκληρή σάν τόν άδη. Οί σπίθες δέ, πού σάν φτερά έκτινάσσονται από αγάπη, είναι πύρινοι καί φλόγες πυρός. Κραταιά ως θάνατος ή αγάπη, σκληρός ως άδης ζήλος». Μεγαλειώδης παρομοίωση και συσχετισμός των δυο μεγάλων συναισθημάτων και γεγονότων της ανθρώπινης ζωής. Από τη μια η αγάπη, από την άλλη ο θάνατος.

Από τη μια η ανθοφορία της ζωής, η άνθησή της παραδεισένια, από την άλλη ο φόβος του φθαρτού, που μπορεί να σκοτώσει την αγάπη στην αιωνιότητα. Ο φόβος του τέλους της ύπαρξης, που ίσως χωρίσει τους δυο αγαπημένους. Η αγάπη ισχυρό κίνητρο ζωής, ο θάνατος, ίσως, και με τη μορφή παραίτησης από τη ζωή. Ο έρωτας, αυτή η έμφυτη από το Θεό αγαπητική δύναμη διαμορφώνει και τις επιμέρους πτυχές της ανθρώπινης προσωπικότητας. Η φυσική ερωτική ορμή, κατά τους Πατέρες, δεν πρέπει να είναι τυφλή και άλογη, αλλά πρέπει να δημιουργεί κοινωνία και ψυχική σχέση με τον άλλο. Αυτό σημαίνει όμως αυτοπροσφορά, σταυρική θυσία, παραίτηση από το εγώ. Γιατί λοιπόν ο έρωτας και η αγάπη θεωρείται αμαρτία και ενοχή; Γιατί σε αυτό το όμορφο “υφαντό” της ζωής και της σχέσης, πρέπει ορισμένοι χριστιανοί και ιερωμένοι να συμβουλεύουν, ότι η ένωση των δύο συζύγων είναι αναγκαία μόνο και μόνο για τη φυσική διαίωνιση του είδους, που έτσι ή αλλιώς γίνεται ανεπίγνωστα;

Ο Συσχετισμός ηδονής και θανάτου αποτελεί και ένα συνηθισμένο μοτίβο του Επισκοπόπουλου. Τα ωραιότερα σχετικά δείγματα υπάρχουν στο “Νυκτίον” του Άσματος Ασμάτων.

Ο Επισκοπόπουλος, (Ν. Επισκοπόπουλος, 1899), γράφει: “Σε αυτό το διήγημα έχουμε ένα σαφές δείγμα του συσχετισμού της ηδονής με το θάνατο: η ερωτική πράξη παρουσιάζεται σαν αποτέλεσμα απελπισίας, ενώ ο τελικός σπασμός είναι ο σπασμός ηδονής και θανάτου, που δίνει στον κόσμο ένα τέλος ενστικτώδες και αφιλοσόφητο, δηλ. ένα τέλος αντάξιο του κόσμου των ανθρώπων.” Έτσι για τον συγκεκριμένο συγγραφέα “ο συσχετισμός της ηδονής με το θάνατο αποτελεί ένα από τα τεκμήρια της μεικτής φύσης της.” Η ηδονή στα διηγήματα του

Επισκοπόπουλου, (Ν. Επισκοπόπουλος, 1899), αποτελεί μεικτό αίσθημα, συναίσθημα, συγκίνηση, εμπειρία.

[Συνεχίζεται]